

Van Hoogstratenschool

doelgericht · divers · betrokken

Gedragsprotocol & Anti-pestprotocol

Ingevoerd per: oktober 2019
Laatste update: augustus 2020

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Schoolregels	4
3. Groepsdynamisch Onderwijs	5
3.1 Sociaal Sterke Groep	5
3.2 Effectieve conflicthantering	5
3.3 Conflictbegeleider	6
3.4 OK-groepsthermometer	6
3.5 Sociokring	6
4. Monitoring sociale veiligheid	7
3.1 OK-thermometer	7
3.2 Zien!	7
5. Preventieve maatregelen	8
5.1 Binnen de groep	8
5.2 Individueel	8
5.3 Ouders	8
6. Repressieve maatregelen	10
6.1 Stappenplan	10
6.2 Sancties	10
6.3 De OEPS-procedure	12
I Bijlage Consequentieladder	14
II Bijlage Voorbeelden specifiek pestgedrag	15

1. Inleiding

De Van Hoogstratenschool wil kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus ontwikkelen. Pesten komt helaas op alle scholen voor. Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen. Natuurlijk is het beter om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat. Daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit. Vandaar dat dit document niet alleen een anti-pestprotocol is, maar ook een gedragsprotocol. We stellen voorwaarden en grenzen aan het samen leven in de school, zodat iedereen zich kan ontwikkelen in een prettige sfeer in de klas en op het schoolplein.

In dit protocol leggen wij vast hoe wij zorgen voor sociale veiligheid in de school voor alle leerlingen. We bespreken hoe wij werken volgens de principes van het groepsdynamisch onderwijs, hoe wij de leerlingen monitoren en welke preventieve en repressieve maatregelen wij gebruiken bij hoe we het pestgedrag van kinderen aanpakken. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, de ernst en ook over de specifieke aanpak van ongewenst gedrag. Het team, de groepsleerkrachten, pedagogische medewerkers (TSO/BSO), intern begeleider, anti-pestcoördinator en directeur werken nauw samen om pesten te voorkomen.

2. Schoolregels

De Van Hoogstratenschool wil een positieve leeromgeving creëren en behouden waarin leerlingen, personeel en ouders een veilig schoolklimaat ervaren. We werken met de schoolregels die zijn opgesteld volgens groepsdynamisch onderwijs. Deze schoolregels gelden voor de hele school en hangen in de groepen.

Wij gaan correct met elkaar om.

Wij gaan prettig met elkaar om.

Ik verbeter de omgang.

Wij noemen deze drie regels “de gouden regels”, omdat dit de belangrijkste omgangsregels zijn om het op school fijn en goed voor iedereen te maken. Dit zijn dus ook 100% regels, iedereen moet zich eraan houden, lukt dit niet, dan volgt er een lichte/zware sanctie (zie 6.2).

3. Groepsdynamisch onderwijs

Op de Van Hoogstratenschool werken wij middels de principes van het Groepsdynamisch Onderwijs (GDO). GDO is een integrale, duurzame aanpak om kindwaardig en kwalitatief goed onderwijs te realiseren. Het zorgt ervoor dat de groep een eigen leer-kracht wordt, naast de leerkracht van de groep. Op deze manier kunnen we een positieve, samenwerkende sfeer in de school bieden. In dit hoofdstuk lichten we een paar van de belangrijkste punten toe, die van positieve invloed zijn op de sociale veiligheid in de school. We verwijzen u naar de ouderbrochure van GDO als u meer informatie wilt (op te vragen bij de directie).

3.1 Sociaal Sterke Groep

De module Sociaal Sterke Groep, van GDO, legt een basis voor een gemeenschappelijke, pedagogische aanpak in de school. Hierdoor ontstaat er een sterke afstemming tussen gemeenschappelijke vormen en routines op gedragsniveau. Het versterken van positief groepsgegedrag en positief persoonlijk gedrag heeft de basis. Daarnaast is er een duidelijke manier van het oplossen van conflicten, waardoor onrechtvaardigheid wordt weggenomen én er vindt borging en monitoring plaats middels groeps gesprekken (sociokring).

Alle leerlingen begrijpen onze drie gouden regels:

1. We gaan correct met elkaar om (volgens de regels en afspraken in de school)
2. We gaan prettig met elkaar om (goed en met respect)
3. Ik verbeter de omgang (we dragen allemaal ons steentje bij om de omgang te verbeteren)

3.2 Effectieve conflicthantering

Dit is een samenhangend systeem van regels en afspraken om correct en prettig met elkaar om te gaan. De kern van de effectieve conflicthantering is het groepsdynamische conflictgesprek. Een paar uitgangspunten:

1. Problemen proberen de leerlingen eerst zelf op te lossen;
2. Lukt dit niet, dan wordt de ruzie gemeld bij de leerkracht;
3. De melder moet de andere leerling halen en deze andere leerling moet komen;
4. Bij lichamelijk geweld moet er worden gemeld;
5. We houden ruzies klein: meelopers en bemoeiallen worden direct weggestuurd;
6. Er volgt een gesprek tussen de melder van de ruzie en het andere kind dat erbij betrokken is. Ze stellen 'waarom'-vragen aan elkaar en de leerkracht houdt zich voornamelijk stil;
7. Met de leerlingen wordt afgesproken of ze samen verder kunnen of dat ze in de resterende tijd uit elkaar blijven. Er wordt een time-out gegeven bij korte momenten van ruzie/conflict of het niet houden aan de afspraken van GDO-conflicthantering;
8. Gemelde ruzies worden altijd in een logboek genoteerd, op deze manier kunnen wij zogenoemde 'ruzie-kettingen' ontdekken en daar adequate begeleiding of sancties op zetten. De conflictbegeleider heeft hierin de regierol om dit te controleren.
9. Op lichamelijk geweld en het uitschelden van leerlingen volgt altijd een sanctie (zie 6.2).

Doordat wij altijd op deze manier een conflict oplossen geeft dit voor zowel de leerkrachten als de leerlingen veel duidelijkheid. Iedereen weet wat we aan elkaar hebben.

Let op: de time-outs die hier gegeven worden fungeren naast de OEPS-procedure, deze wordt voor ernstige en grensoverschrijdende zaken ingezet (zie 6.2 en 6.3).

3.3 Conflictbegeleider

Een onderdeel van de effectieve conflicthantering is de conflictbegeleider. Deze begeleidt de procedures en helpt leerkrachten om de conflicthantering steeds beter toe te passen. Ook zorgt de conflictbegeleider ervoor dat nieuwe leerkrachten worden ingewerkt volgens de GDO manier. De conflictbegeleider behandelt ernstige, groepsoverstijgende ruzies en buitenschoolse ruzies. De conflictbegeleider houdt het logboek bij en spoort hierdoor ook conflictpatronen (ruziekettingen) op. Op de Van Hoogstratenschool zijn er altijd twee conflictbegeleiders. Eén daarvan is de intern begeleider.

3.4 OK-groepsthermometer

Middels de OK-thermometer meten we het welzijn in de groep. Aan het eind van de dag wordt de thermometer altijd gescoord door de leerkracht met de groep. Als het beter kan zien de leerlingen dit terug in het cijfer, maar ook als het een fijne, goede dag was, zien ze dit terug in het cijfer. Het draagt bij aan het wij-gevoel in de klas: iedereen gaat ervoor om er een goede tijd van te maken.

Aan het eind van de week wordt het weekoverzicht aan de directeur gegeven. Bij elke nieuwe week zal de directeur bij de groepen naar binnen lopen om te laten weten dat hij het weekoverzicht heeft gezien en zal hij eventuele toespelingen maken over de behaalde resultaten.

3.5 Sociokring

Elke week is er een sociokring, in alle groepen. In ongeveer 20 minuten bespreken de kinderen met elkaar wat er goed gaat (welke verbeterpunten zijn geslaagd), wat er beter kan (dit wordt het verbeterpunt van de week), er volgt een complimentenronde én het eindigt met een yell die positiviteit in de groep brengt.

Middels deze manier staat het welzijn van de groep centraal en wordt er altijd gewerkt om het beter te maken in groep. Leerlingen mogen zelf punten aandragen die ze willen verbeteren met de groep, maar de leerkracht doet dit ook. Er wordt vaak met 1 of 2 verbeterpunten gewerkt. Leerlingen krijgen een veel duidelijker inzicht in dat zij zelf bijdragen aan het fijn hebben en maken op school.

4. Monitoring sociale veiligheid

Wij vinden het ontzettend belangrijk om te kunnen zien of leerlingen het naar hun zin hebben bij ons op school. Zitten ze lekker in hun vel? Zijn ze betrokken bij de lessen? Voelen ze zich veilig? Op de Van Hoogstratenschool meten we dit op twee verschillende manieren.

4.1 OK-thermometer

Elke 4 weken vullen de leerlingen de individuele OK-thermometer in. Middels een paar korte vragen wordt er bekeken of het kind zich prettig voelt in de groep. Dit is voor de leerkracht een handige, snelle manier om te bepalen of er leerlingen zijn die extra hulp of aandacht nodig hebben op dit gebied. De vragenlijst is niet anoniem, waardoor de leerkracht met de leerling (en eventueel ouders) het gesprek kan aangaan om te kijken wat er nodig is. De vragenlijsten gaan in een map en blijven in de klas op school.

4.2 Zien!

De sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen wordt op school- en groepsniveau gemeten en geanalyseerd met het instrument Zien!. Zien! brengt het sociaal-emotioneel functioneren van onze leerlingen in kaart en daarnaast stelt het ook concrete doelen op, geeft handelingssuggesties weer en verwijst naar veel SOVA-methoden en -materialen.

Twee keer per jaar, tijdens de najaars- en voorjaarssignalering, beantwoorden de leerkrachten de vragenlijsten over hun leerlingen. In de groepen 5 t/m 8 moeten de leerlingen zelf ook vragen beantwoorden over hun sociale vaardigheden en het leer- en leefklimaat (in de klas).

Het Zien! systeem hanteert zeven dimensies, waarvan twee dimensies informatie geven over het welbevinden en de betrokkenheid van de leerling. De overige vijf dimensies gaan in op de ontwikkelbehoeften van een leerling op sociaal-emotioneel gebied. Met Zien! doorlopen wij hele proces van handelingsgericht werken: van signaleren tot handelen. Op deze manier kunnen we werken met concrete doelen en aanpakken, zowel voor de groep als voor de leerling. Middels de OK-thermometer en de Zien!-signalering kunnen we continu bepalen hoe het met onze leerlingen op school gaat en ons handelen daarop aanpassen. De cyclus ziet er als volgt uit:

In het Werkplan Sociale Veiligheid is deze cyclus concreet uitgeschreven voor de leerkrachten.

5. Preventieve maatregelen

Zoals het bekende gezegde luidt: “voorkomen is beter dan genezen”. Op de Van Hoogstratenschool proberen we er van alles aan te doen om te voorkomen dat een leerling zich gepest voelt. Hieronder staat wat we binnen de groep hieraan doen, voor leerlingen individueel kunnen betekenen en wat we van ouders verwachten.

5.1 Binnen de groep

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de school en klas aan het begin van het schooljaar. De regels van het Groepsdynamisch Onderwijs komen hierin altijd expliciet terug.
2. Elke week is er een Sociokring en daarbij staat dus ook het welbevinden van de groep centraal. De leerkracht en leerlingen kunnen als verbeterpunt dus ook werken aan het terugdringen van pestgedrag.
3. Het effectieve conflictgesprek met eventuele consequenties zorgt voor het terugdringen van ruzies/pesten, omdat er direct en actief op ingespeeld wordt.
4. Tijdens het speelkwartier en in de middagpauze houden de leerkrachten respectievelijk de pedagogisch medewerkers pleinwacht.
5. Bij de lunchpauze en bij het uitgaan van de school om 15.00 uur lopen de leerkrachten met de kinderen mee naar beneden.
6. De sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen wordt op school- en groepsniveau gemeten en geanalyseerd met het instrument Zien!. Als daarin naar voren komt dat de sociale veiligheid te wensen over laat, zet de leerkracht actief in op handelingsuggesties die dit positief stimuleren (zie Werkplan Sociale Veiligheid voor docenten).
7. Groepsbreed kan de consequentieladder voor een bepaalde periode ingezet worden (zie bijlage 1).
8. In het blok ‘ICT’ binnen ons Brede Aanbod wordt er expliciet aandacht besteed aan cyber pesten en veilig omgaan met sociale media.
9. Als de sociale veiligheid in het geding is, kan ervoor gekozen worden om via een van onze samenwerkingspartners (HCO, Voorwelzijn) een groepstraining in te kopen.

5.2 Individueel

Soms kan het zijn dat kinderen eigen bagage hebben waardoor het één worden met de groep lastig is. Dit kunnen kinderen zijn die minder sterk in hun schoenen staan waardoor zij sneller last hebben van plagerijtjes (niet te verwarren met pesten!). Het kunnen ook kinderen zijn die externaliserend gedrag vertonen dat al snel lijkt op pesten, maar wat niet in hun intentie zit. Voor deze kinderen kijken we individueel wat er nodig is om hen te helpen. Dit kunnen bijvoorbeeld gesprekken zijn met schoolmaatschappelijk werk of een preventieve training vanuit onze samenwerkingspartners (CJG/Voorwelzijn/Youz).

5.3 Ouders

Ook ouders van leerlingen kunnen veel betekenen als het gaat om pesten voorkomen en effectief bestrijden. Als school nemen wij ouders van het gepeste kind serieus. De ouders hebben recht op begrip en aandacht. Ze moeten betrokken worden bij de voorbereiding van de aanpak en de begeleiding van hun kind.

De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft. Ook zij moeten betrokken worden bij de aanpak en de begeleiding van

hun kind. Wij verwachten ook dat ouders hier een actieve bijdrage in leveren door het er thuis ook over te hebben met hun kind.

We gaan ervan uit dat kinderen conflicten zelf melden op school, mede vanwege de meldplicht vanuit GDO. Uiteraard staan we er als school ook voor open dat ouders een conflict/pesterij melden, als kinderen dit door welke reden dan ook niet hebben kunnen doen. We verwachten we dat ouders thuis aandacht besteden aan het onderwerp 'pesten'. Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden. We hopen dat ouders hierbij de stappen van het groepsdynamisch onderwijs in gedachten houden.

In deze digitale tijd is cyberpesten een vorm van pesten die vaker voorkomt. Dit is een lastige variant, want de school heeft hier niet direct zicht op. Ruzies die tussen kinderen van de school plaatsvinden, moeten op school zeker worden besproken en uitgepraat. Leerlingen kunnen dit melden bij de conflictbegeleider. Toch verwachten we ook van ouders dat zij hun kind in de gaten houden als zij op Social Media bezig zijn met klasgenoten. Ouders zijn degenen die hier het beste op kunnen anticiperen. Belangrijk is het dat zij afspraken met hun kind maken over het correcte gebruik van digitale media.

6. Repressieve maatregelen

Onze leerlingen zijn verplicht om ruzies waar zij bij betrokken zijn te melden. Doordat wij dit in het logboek noteren kunnen wij zogenoemde 'ruzie-kettingen' ontdekken. Binnen de school zijn er twee conflictbegeleiders die deze ruziekettingen onder de loep nemen en hier met de kinderen en eventueel ouders gesprekken over voeren, hier adequate begeleiding op zetten of eventuele sancties treffen. Hieronder volgt een globaal stappenplan hoe wij handelen als er sprake is van een ruzieketting. Jammer genoeg komt het toch heel soms voor dat kinderen al voor langere tijd gepest worden, zonder dat zij dit op tijd hebben gemeld. Ook hiervoor gebruiken wij onderstaande stappenplan om gestructureerd dit probleem aan te pakken.

6.1 Stappenplan

1. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind of de conflictbegeleider. Tijdens deze gesprekken wordt met de pester afgesproken welke gedragingen we van hem verwachten, hoe we daar op letten, en welke sanctie er eventueel volgt wil dit niet lukken. Deze gesprekken worden regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van de gesprekken worden aantekeningen gemaakt in het leerlingendossier van zowel de pester als het gepeste kind. De leerkracht kan de intern begeleider of anti-pestcoördinator inschakelen voor advies.
2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag (herhaalde ruziekettingen) worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester apart benoemd en vastgelegd. Ook op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden genoteerd. (bijvoorbeeld uitsluiting van bepaalde activiteiten). In overleg met de intern begeleider kan het schoolmaatschappelijk werk worden ingeschakeld. Aan de ouders van het gepeste kind wordt de voortgang en de resultaten van de aanpak gemeld. De directeur van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het digitale leerlingdossier van de school.
3. Indien het probleem zich toch blijft herhalen schakelt de leerkracht, de anti-pestcoördinator of de conflictbegeleider de directeur in.
4. De directeur roept de ouders op school voor een gesprek in aanwezigheid van de leerkracht. Ook het kind kan in dit gesprek betrokken worden. De directeur stelt een contract op met als doel verbetering van het gedrag van de pester, en een overzicht van mogelijke maatregelen als verbetering uitblijft (verwijzing naar jeugdzorg, gedragstherapie, schorsing, verwijdering). Alles wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het digitale leerlingdossier.
5. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en/of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen zoals omschreven in het reglement schorsing en verwijdering.
6. Als de school vaststelt dat een leerling niet langer met succes het onderwijs op onze school (zoals verwoord in het schoolplan) kan volgen (door oorzaken in of buiten de leerling gelegen), of als er sprake is van ernstige verstoringen op het gebied van veiligheid of orde, kan het bevoegd gezag besluiten deze leerling van onze school te verwijderen.

6.2 Sancties

Sancties zijn er in allerlei vormen en maten. Natuurlijk willen wij onze leerlingen zo positief mogelijk benaderen en sancties voorkomen. Toch is het soms nodig om een duidelijk boodschap af te geven dat

bepaald gedrag níet kan en dus ook consequenties heeft. Sommige sancties zijn al kort benoemd in dit beleidsplan, hieronder een overzicht.

Het doel van een sanctie:

1. Slachtoffer: krijgt genoegdoening
2. Dader: even buitenspel
3. Dader: kan nadenken
4. Leerkracht: stelt grenzen

Wanneer een sanctie:

Bij het overtreden van onze gouden regels (100% regels) volgt er altijd een sanctie. Tijdens de Sociokring kan er een specifieke 100% regel worden geformuleerd, als deze wordt overtreden volgt er ook een sanctie.

Wat voor sanctie:

Lichte sanctie:

- Time-out: gebruikt bij korte momenten van ruzie/conflict of het niet houden aan de afspraken van GDO-conflicthantering. Meestal buiten of tijdens vrije activiteiten ingezet. De bedoeling is dat het kind ('de ruziemaker') voor een aantal minuten apart is van de groep en kan nadenken over zijn fouten. Bij storend gedrag in de klas, zal de leerling op een time-out plek in het lokaal worden gezet.
- Passende maatregel groepsleerkracht of conflictbegeleider

Zware sanctie:

- OEPS (zie 6.3)
- Passende maatregel groepsleerkracht of conflictbegeleider
- Uitsluiting van bepaalde activiteiten: bij het terugkeren van ruziekettingen. Met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag; buitenspelen, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek.

Wanneer wélke sanctie (globaal):

Zwaar fysiek geweld = OEPS (en logboeknotitie)

Licht fysieke ruzie = lichte sanctie (en logboeknotitie)

Schelden/discriminatie= lichte sanctie (en logboeknotitie). Bij ketting eventueel 100% regel maken en zware sanctie instellen voor die regel.

Schoppen-slaan-ketting= zware sanctie.

Rol conflictbegeleider

De conflictbegeleider is niet bedoeld als boeman die achteraf (na het doorkijken van het logboek) nog extra straffen aan de leerlingen geeft. Op incidenten wordt direct de passende sanctie gegeven. De rol van de conflictbegeleider is om het gesprek met de leerling aan te gaan en passende, helpende maatregelen samen met de leerling op te stellen om zo het gedrag te voorkomen. De sanctie die volgt of wordt afgesproken is bedoeld om een gedragsverandering tot stand te brengen.

Disclaimer:

We hebben zo goed mogelijk geprobeerd om onze sancties en voorwaarden in woorden te vatten. Natuurlijk blijft dit lastig en is het geven van een sanctie onderhevig aan situationele verschillen. U kunt ervanuit gaan dat het team van de Van Hoogstratenschool altijd probeert passend te reageren op ongewenst gedrag. De school kan dit uitleggen aan ouders en hierover in gesprek gaan, maar we gaan niet in discussie.

6.3 De OEPS-procedure

De school heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. “Hoe ga je het de volgende keer doen? Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade. Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?” Het gesprek aangaan, gewenst gedrag belonen en complimenteren zal in de meeste gevallen de manier zijn om problemen op te lossen.

Als het misgaat (ernstig grensoverschrijdend gedrag), hebben we op de Van Hoogstratenschool de OEPS-procedure die we dan gebruiken. Bij kinderen met gedrags- en/of sociaal-emotionele problemen waar al andere specifieke interventies en zorgtrajecten voor worden ingezet of waar het samenwerkingsverband passend onderwijs (SPPOH) bij betrokken is, kan de school ervoor kiezen om de OEPS-procedure op een andere manier uit te voeren. Dit wordt besloten door de directie, de intern begeleider en de leerkracht, in overleg met ouders. De OEPS-procedure werkt als volgt:

Wanneer een OEPS?

Bij grensoverschrijdend gedrag wat indruist tegen de algemeen geaccepteerde normen en waarden. Denk aan:

- a. Het plegen van zwaar fysieke geweld
- b. Het moedwillig vernielen van spullen van de school of andere leerlingen
- c. Het respectloos bejegenen van de medewerker van de school (uitschelden, zeer brutale mond, bedreigen, etc.)
- d. Het zeer heftig, doelmatig uitschelden en schofferen van andere leerlingen
- e. Stelselmatig treiter- of pestgedrag naar andere leerlingen

De leerling krijgt een OEPS en dan?

1. Het blad wordt op een afgesproken plaats buiten de klas bij een collega leerkracht gemaakt. Tevens krijgt de leerling extra werk mee waaraan hij/zij moet werken totdat de leerkracht tijd heeft om met de leerling te praten. Het plaatsen buiten de klas is een manier om de leerling tot rust te laten komen. Ook zorgt het ervoor dat de leerkracht door kan gaan met lesgeven zonder dat de les onderbroken wordt door het grensoverschrijdende gedrag. In de eerst volgende pauze, of een door de leerkracht gekozen daarvoor geschikt moment, wordt het OEPS blad samen met de leerling besproken. Het OEPS blad gaat na schooltijd mee naar huis. De leerkracht belt met de ouders of plant een afspraak in om de OEPS te bespreken. De OEPS moet na ondertekening (voor gezien) door ouders/verzorgers retour naar school. De leerling werkt vanaf het moment dat hij/zij de OEPS heeft gekregen **tot én met** het eerstvolgende dagdeel in een andere groep. Dit kan dus ook in de volgende dag vallen.
2. Bij de tweede OEPS worden de ouders/verzorgers verzocht op school te komen voor een gesprek met leerkracht en de intern begeleider. Vanaf groep 5 wordt van de leerling verwacht om ook bij het gesprek (op een bepaald punt) aan te schuiven. Bespreekpunten zijn dan:
 - a. Wat waren de aanleidingen voor de OEPS-en?
 - b. Er wordt een handelingsplan opgesteld. Wat verwachten we van de leerling, wat heeft de leerling nodig, wat doen we als het misgaat? Leerling-specifieke afspraken worden hierin gemaakt. Het handelingsplan wordt ondertekend door de school en de ouders.
 - c. Indien nodig wordt er nog een gesprek met de leerling gepland waarin de nieuwe afspraken worden besproken.
 - d. Directie wordt op de hoogte gesteld van het gedragshandelingsplan.
 - e. Bij zorgvragen omtrent de gedrags- en sociaal-emotionele ontwikkeling kan het samenwerkingsverband (SPPOH) of andere hulpverlening worden ingeschakeld.
3. Bij de derde OEPS wordt de leerling besproken met de onderwijsadviseur van passend onderwijs (SPPOH). Ouders worden door directeur hiervan op de hoogte gesteld. Ook hebben ouders, leerkracht/intern begeleider en directeur een gesprek waarin gemaakte afspraken

opnieuw worden vastgesteld in een handelingsplan en contract. Dit wordt ondertekend door de school en de ouders. Tevens wordt met de ouders besproken dat bij een vierde OEPS de leerling wordt geschorst en bij een vijfde OEPS de leerling wordt verwijderd van school.

4. Bij de vierde OEPS wordt de leerling geschorst door de directeur. Dit kan voor één, twee of meerdere dagen zijn. De onderwijsadviseur van SPPOH en de leerplichtambtenaar worden hiervan op de hoogte gesteld. In een gesprek met ouders, directie en IB wordt besproken dat bij een vijfde OEPS de leerling verwijderd wordt van school.
5. Haalt de leerling, ondanks het gedragshandelingsplan en de eventuele ingeschakelde hulpverlening, na de schorsing weer een OEPS (de vijfde), dan wordt de leerling opnieuw door de directeur geschorst. Ouders moeten dan per direct opzoek naar een nieuwe school voor hun kind.

Algemene opmerkingen:

- Het is aan de school om te bepalen wanneer een leerling een waarschuwing voor een OEPS, een OEPS of een schorsing krijgt. De school wil dit uitleggen aan ouders en hierover in gesprek gaan, maar we gaan niet in discussie. De directie is eindverantwoordelijke.
- De OEPS-en blijven staan gedurende één schooljaar.
- Als er sprake is van zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag kan de directeur overgaan tot de beslissing van een directe schorsing of verwijdering, zonder dat er OEPS-en aan vooraf zijn gegaan.

We gaan er als school van uit dat de OEPS- niet nodig zal zijn op de Van Hoogstratenschool. Vertrouwen, veiligheid, rust en wederzijds respect staan bij ons voorop. We willen leerlingen een schoolomgeving bieden waar ze tot hun recht komen en kunnen leren. Dat verwacht u als ouder toch ook? Juist daarom willen we als school duidelijk zijn in ons gedragsbeleid.

I. Bijlage Consequentieladder

Protocol consequentieladder

Wat is de consequentieladder?

De consequentieladder is een hulpmiddel dat tijdelijk ingezet kan worden als een klas moeilijk te corrigeren is. Het is een ladder met verschillende kleuren met daarbij voor elk kind een knijper. Als een kind storend of gewenst gedrag in de klas vertoont, gaat de knijper respectievelijk een trede lager of hoger. Zo is het voor de kinderen visueel welk gedrag (on)gewenst is en kunnen ze zo nodig hun gedrag op tijd bijstellen. Mocht dit niet op tijd gebeuren dan zal er een consequentie volgen.

Hoe ziet de consequentieladder eruit?

De consequentieladder heeft 7 bladen waarop het volgende staat;

Van boven naar beneden;

- Je bent een Topper!
- Het gaat goed!
- Neutraal (*hierop komen de leerlingen binnen*)
- Herinnering: weet je het nog?
- Waarschuwing: let op!
- Schrijfopdracht
- Gesprek met ouders

Hoe wordt er gewerkt met de consequentieladder?

De consequentieladder is een tijdelijk interventiemiddel. In samenspraak met de intern begeleider wordt besloten dat de consequentieladder voor een periode wordt gebruikt in de klas. De ladder wordt intensief ingezet en naarmate er langer mee gewerkt wordt weer langzaam afgebouwd. Er wordt meestal 3-8 weken mee gewerkt. De consequentieladder hangt voor ieder kind op een goed zichtbare plaats. Als een kind door de les heen praat, brutaal is of iets anders doet dat de les verstoort en niet luistert bij mondeling corrigeren van de leerkracht, wordt zijn knijpertje een trede lager gezet. Dit wordt kort benoemd bij de leerling. Andersom geldt het ook: laat een leerling positief/wenselijk gedrag zien, gaat de knijper een trede omhoog.

Als de leerling op 'schrijfopdracht' terecht komt, zal het kind een opdracht krijgen om (bijvoorbeeld buiten de klas of als huiswerk) een stukje te schrijven over wenselijk gedrag. Als dat niet helpt volgt de laatste stap waarbij ouders worden gebeld om te praten over het gedrag van de leerling (dit kan dus telefonisch).

Let op! De consequentieladder is geen vervanging van de OEPS-procedure. De consequentieladder wordt gebruikt voor kortere periodes als er in een klas meer visuele bekrachtiging nodig is van gewenst gedrag. Ook dan geldt nog steeds de OEPS-procedure inclusief de OEPS-waarschuwingen.

II. Bijlage Voorbeelden specifiek pestgedrag

Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz.)
- Samenspannen tegen een kind bijvoorbeeld door gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of steun te zoeken bij andere kinderen om een kind op te wachten en te pakken te nemen.

Fysiek:

- Trekken, duwen.
- Schoppen en laten struikelen
- Krabben, spugen, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie:

- Steun zoeken bij andere kinderen dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.
- Stelen of vernielen van bezittingen
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.
- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schoeltas, banden van de fiets lek steken.

Cyberpesten:

- Pesten via digitale media, onder andere: e-mail, YouTube, Facebook, Tumblr, Twitter, Instagram, Snapchat, WhatsApp, chatrooms, etc.
- Dreigende berichten plaatsen via deze digitale media.
- Foto's of filmpjes plaatsen of verder verspreiden zonder toestemming van degene op de foto via deze digitale media.
- Iemand uitschelden, belachelijk maken, isoleren, intimideren via deze digitale media.